

РЕШЕНИЕ

№ 7716

гр. София, 20.12.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 32 състав,
в открито заседание на 16.06.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Красимира Милачкова

при участието на секретаря Детелина Начева и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **9033** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 – чл. 207 от Административно процесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по иск с правно основание чл.74, ал.2 от Закона за защита от дискриминация (ЗЗД) във вр. с чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ), предявен от К. А. Д. против Областната администрация на област С. (ОА). Ищцата претендира обезщетение на имуществени вреди в размер на 16 000 лв. и неимуществени в размер на 20 000лв., сочени за претърпени от акт на дискриминация, заедно със законна лихва. Исковата молба, предявена на 14.09.2020г., е уточнена със следваща от 13.11.2020г., в която ищцата посочва, че претендира имуществени вреди, състоящи се от: сума в размер на 13950 лв. за периода от 17.04.2012г. до 27.11.2014г., представляващи разликата между получаваното от нея трудово възнаграждение (ТВ) и получаваното в този период от нейни колеги; сума в размер на 1050 лв. за същия период, представляващи пропуснати ползи в размер на неполучено месечно допълнително възнаграждение за процент придобит трудов стаж върху пълния размер на ТВ, представляващ 13950 лв. за посочения период, заедно със законната лихва върху сумата, считано от 14.09.2020г. до окончателното плащане; сума в размер на 1000 лв. за периода от 23.02.2015г. до 01.09.2015г., представляващо неполучено брутно ТВ за изпълняваната втора длъжност „финансов контролър“, заедно със законната лихва върху сумата, считано от 01.09.2015г. до окончателното плащане, ведно със законната лихва, считано от 14.09.2020г. Ответникът оспорва исквете като неоснователни. Прокурорът изразява становище за тяхната

основателност.

След като обсъди доводите на страните и приетите по делото доказателства, съдът в настоящия състав приема следното от фактическа и правна страна.

Исковете са допустими, като предявени от активно легитимирано лице срещу надлежен ответник съгласно чл.205, ал.1 АПК, тъй като ОА е юридическо лице съгласно чл.57, ал.2 от Закона за администрацията. Разгледан по същество, искът за обезщетяване на имуществени вреди е отчасти основателен, а за неимуществените – изцяло неоснователен.

С решение № 459/23.11.2016 г., издадено по преписка № 49/2015 г. по описа на Комисията за защита от дискриминация (КЗД), Трети специализиран заседателен състав било установено на основание чл.65, т.1 от ЗЗД, че областният управител на област С., в качеството си на работодател, е извършил нарушение на чл. 14 от ЗЗД във връзка с определения размер на основната заплата на ищцата в периода от 2012 г. до момента на подаване на жалбата (27.11.2014г.) и му била наложена глоба. Със същото решение било установено, че Р. Т. - главен секретар на ОА, и Т. Х. Г. не са осъществили дискриминация по смисъла на чл.4, ал.1 от ЗЗД по признак „лично положение“ спрямо ищцата, чиято жалба до КЗД била оставена без уважение в останалата ѝ част. Така постановеният акт бил обжалван, като с решение № 3097/03.05.2017г. по адм. д. № 383/2017г., влязло в сила на 10.07.2019г. (л.43-47 от делото) на 23 състав на съда била отхвърлена жалбата на областния управител на ОА срещу решението на КЗД в частта му, с която било установено нарушение на чл. 14 ЗЗД и била наложена глоба; съдът отхвърлил и жалбата на ищцата срещу решението на КЗД в останалата му част.

С оглед така постановеното съдебно решение, настоящият състав приема, че предмет на разглеждане в случая са само исковите претенции с правно основание чл.74, ал.2 ЗЗД, които се основават на установения акт на дискриминация, а именно, обстоятелството, че областният управител на област С., в качеството си на работодател, е извършил нарушение на чл. 14 от ЗЗД във връзка с определения размер на основната заплата на ищцата в периода от 2012 г. до 27.11.2014г. Съгласно чл.74, ал.2 ЗЗД, в случаите, когато вредите са причинени на граждани от незаконни актове, действия или бездействия на държавни органи и длъжностни лица, искът за обезщетение се предявява по реда на ЗОДОВ. Поради това, ищцата носи доказателствената тежест да установи съществуването на обстоятелствата, посочени в исковата молба, от които черпи благоприятни за себе си правни последици, като следва да установи: 1) извършено нарушение на права по ЗЗД, установено от КЗД; 2) причинените вреди; 3) вредите да са пряка и непосредствена последица на нарушените права. В случая се установява, че КЗД е приела извършването на нарушение по чл.14 ЗЗД, както е посочено по-горе, при определяне на работната заплата от непосочена конкретно дата на 2012г. до 27.11.2014г. Поради това, останалите изявления на ищцата в насока различно третиране при определяне цената на държавен имот, който закупила от ОА и поставяне в неблагоприятни условия на труд не следва да бъдат обсъждани.

По делото са изслушани показанията на свидетелите М. Ц. Д. и Д. Д. Т., които съдът възприема като последователни, безпротиворечиви и съответни на обстоятелствата по делото. Наред с това, в по-голямата си част показанията се отнасят до обстоятелства извън предмета на разглеждания спор в случая, както беше посочен по-горе, както и представляват очевиден преразказ на твърдения на ищцата. Поради това, те се явяват

негодни да установят релевантни за решаване на спора обстоятелства. Свидетелката Д. заявява, че познава ищцата от повече от 20г., когато дошла във Върховния административен съд, където свидетелката работила като съдебен секретар-протоколист. Ищцата също започнала работа като секретар-протоколист, справяла се много добре с работата. От следващата година започнала да учи право, завършила и си родила детенце. След това започнала работа в ОА до момента, в който се сменил областният управител. Първите години била добре, налагало се да отсъства заради детето. Дошъл моментът, в който започнала да се притеснява, че отсъства заради детето, което боледувало. Били на квартира в[жк]. Ищцата казала на свидетелката, че в ОА раздават жилища и дали да кандидатства. Свидетелката ѝ казала да опита. За съжаление на всички преди нея жилищата били дадени на данъчна основа, а на ищцата дали жилището на пазарна цена. Уволнили я, без да спазват никакви процедури по уволнението, след което съдът я възстановил на работа. Свидетелката ходила при нея, възмутена била при какви условия била поставена ищцата. Тя всеки ден плачела, защото не ѝ дават работа, по този начин я принуждавали да напусне. В един момент, след като я възстановили на работа, ѝ дали да съвместява две длъжности. Това щяло да се установи също от експертизата. Заплатата ѝ била колкото на чистачката. Свидетелката ходила да я успокоява, тя плачела постоянно, разболяла се, инфаркт направила, едвам я спасили. Подала молба до КЗД и отговорът бил в нейна полза. Повече не се издържало и след инфаркта ищцата напуснала. Била в болнични и била при майка си в П.. Майка ѝ била много притеснена заради това жилище и невероятния психически тормоз, упражняван върху детето ѝ. Накрая били сложили някакви папки на бюрото ѝ, а вътре в стаята мръсотия и стари мебели. Отношението на тези, от които зависи работата ѝ на работното място, било неколегиално, нямало никакво човешко отношение. Тя направила инфаркта по тези причини, заради това отношение. Свидетелката не знае на кой етаж е работила ищцата и намира, че това не е толкова важно. В началото ищцата работела при колежки, а после в отделна стая при нечовешки условия. След като съдът я възстановил, може би било 2012г. или 2007-2008г., свидетелката не си спомня. През 2011г. се пенсионирала, така че е било 2007-2008г., не можела точно да каже. След като ищцата била възстановена на работа, те не можели да я понасят. В[жк]били на свободен наем, обитавали само една стая. На свидетелката не е известно през 2005г. ищцата да е била настанена в държавно жилище.

Свидетелката Т. заявява, че седем години е работила в ОА като хигиенистка. Познава ищцата от тогава. Като хигиенистка нямала право да влиза в стаите, но тя влизала при ищцата. Според свидетелката, ищцата работела много добре, била усмихната. В последно време била мрачна, нямала работа, била в една стая - мръсна и гадна. Свидетелката искала да я изчисти, но не ѝ позволили. Ищцата непрекъснато плачела. За известно време я нямало и свидетелката разбрала, че е в болница, получила инфаркт. Това знаела за нея. Работели много хора в ОА, работели по един месец без никаква работа. Същото било и положението на свидетелката, една година работела без пари, подиграли ѝ се, изгаврили се с нея, гадно и подло. Ищцата някъде 2014/2015г. била настанена в една гадна стая. Според свидетелката ищцата била настанена в тази стая наказателно, мъчително, просто я мразели там. Тя работела като експерт, работила е и като финансов контролор. К. се чувствала зле, имали лошо отношение към нея, ръководството представлявало четворка, която ръководела цялата администрация, били като надзиратели в затвор. Ищцата плачела, седяла ей така, и

това е. Свидетелката влизала при нея, въпреки че нямала право. К. се чувствала изолирана. Въпреки, че съвместявала две длъжности, нямала работа. Понякога била болнични, отсъствала. През 2015г. свидетелката почиствала 6 и 7 етаж, а К. работела на 5 етаж. Често ходела при нея. Тя нищо не работела. Работата се възлагала от шефовете. Всички казвали защо не ги пускат да си отидат, намерили са си работа, седели ей така, К. също и само плачела. Свидетелката не знае кой ѝ е възлагал работа на ищцата.

Така изложените обстоятелства представляват по съдържанието си в по-голямата си част изложение на разкази на ищцата, като показанията на втората свидетелка недвусмислено обективират и нейно лично неблагоприятно отношение към ответника. Поради това, съдът в настоящия състав намира, че показанията не представляват преки наблюдения на свидетелите, освен за негативните емоционални изживявания на ищцата, на които втората свидетелка била очевидец през 2015г.

По делото са приети заключения на вещи лица, които съдът възприема като обективни, компетентни и съответни на обстоятелствата по делото. Вещите лица – психолози представят заключения (л.176-181 и л.397-400), съгласно които според достъпните до момента данни ищцата е преживяла като тежка дискриминация определянето на по-ниско от полагащото ѝ се според нея брутно ТВ. От психосоматична гледна точка това би могло да бъде разглеждано като нарцистично предизвикателство, като удар, който да изиграе ролята на психическия фактор в комплекса от влияния, водещи до формирането на симптом. Иначе казано, актуалното към периода на преживяване на дискриминация психическо състояние на ищцата заедно с присъщите ѝ генетични особености и средови влияния би могло да е допринесло за тежестта на протичане на някои от отразените в епикризите заболявания - астматичен бронхит, синдром на раздразнено черво, хипертония. Психологичното ѝ състояние към момента на провеждане на изследването от вещото лице К. е в рамките на нормата. Не са налице документи за проведени психологически и/ или психиатрични консултации, които биха помогнали за проследяване на динамиката на евентуални симптоми и тяхната тежест през процесния период. Според анамнестичните данни и свидетелските показания негативните преживявания на ищцата са свързани с преживяването от нея като дискриминационно отношение след възстановяването ѝ на работа и това се е отразило негативно върху психиката ѝ. Към периода на провеждане психологическото изследване на ищцата от същото вещо лице, не се забелязва психопатологична симптоматика и няма данни, позволяващи обсъждането на негативни последици, които биха могли да бъдат обсъждани като свидетелстващи за нанесени трайни вреди върху психиката ѝ. Към посочения момент ищцата е психически здрава. Не е налице документация, свидетелстваща за евентуални психически проблеми, които да са отзвучали с времето или да са били повлияни от получена подходяща психологическа или психиатрична помощ. Вещото лице В. заключава, че като разглежда факторите на въздействие на средата, тяхната комплексност и продължителност, личностовите особености на ищцата, индивидуалната ѝ нагласа и интерпретация на процесната ситуация, може да се намери връзка между преживяната от нея като дискриминационна ситуация и последвалите декомпенсаторни преживявания, нарушили хомеостатичното ѝ функциониране.

По делото е прието и заключение на вещо лице – кардиолог, което посочва, че при ищцата има данни за няколко рискови фактори за коронарна болест на сърцето –

дългогодишна артериална хипертония, тютюнопушене, дислипидемия и фамилна обремененост. Настъпването на инфаркт на миокарда е възможно да бъде провокирано от внезапна стресова ситуация или тежко физическо натоварване при наличие на рискови фактори, допринасящи за атеросклеротични промени по коронарните съдове. Изследваната от вещото лице медицинска документация е от периода 2015 – 2020г.

Приети са и основно и допълнително заключения на съдебно-икономическа експертиза, в които вещото лице посочва, че за процесния период за целите на изчисляване на разликата във възнагажденията, причинени от дискриминационния подход от органа по назначаването, се взима за база възнагаждението на Р. С., тъй като тя е на същата длъжност като ищцата, а именно - главен експерт. Разликата във възнагажденията на двете за периода от 14.04.2012 г. до 27.11.2014 г. възлиза на 11 823.84 лв. За същия период клас прослужено време се дължи до 30.06.2012 г. За този период органът по назначаване е начислявал 12 % признат клас прослужено време върху основната заплата. След 01.07.2012 г. не е начислявал, предвид настъпили промени в законодателството. За периода от 19.04.2012г. до 30.06.2012 г. класът прослужено време в размер на 12 % върху 437,99 лв., което се явява разликата във възнагажденията между К. Д. и Р. С., е на стойност 52.56 лв. Така, общият размер на имуществената вреда възлиза на 11876,40 лв. (11823,84+52,56).

Вещото лице посочва и, че всички сочени от ищцата държавни жилища, закупени от нейни колеги, са продадени по продажна цена, различна от данъчната оценка. За продадените през 2013 г. средното завишение на продажната цена над данъчната оценка е 17.36 %. Но има съществена разлика в завишението по някои от договорите за покупко-продажба. Вижда се, че някои от тях са продадени с около 3 % и 7 % разлика между данъчна оценка и продажна цена, а други са със завишение от около 27-28 %. Покупката на апартамента от ищцата е през 2012 г. Продажната му цена надвишава данъчната оценка е 28.51 %, което се явява над средния процент /17.36 %/ разлика между данъчна оценка и продажна цена. Съдът в настоящия състав приема, че заключението в тази част не установява релевантни за спора обстоятелства, по съображенията за пределите на последния, изложени по-горе, а именно, те не са относими към установения акт на дискриминация, изразяващ се в определяне на основна заплата в нарушение на чл.14 ЗЗД. По същите съображения, неотнормимо е заключението и в частта, в която вещото лице е установило, че ищцата е получавала заплата под необходимата сума за плащане на месечната вноска за погасяване на заема за покупката на жилището, с изключение на м. май 2013г.

Вещото лице посочва и, че за изпълняваната от ищцата длъжност „финансов контролор“ не ѝ е било определено допълнително възнагаждение. Не е получавал такова обаче и служителят, изпълнявал тази длъжност преди ищцата.

При така установените обстоятелства съдът в настоящия състав приема, че е основателен искът за имуществени вреди, изразяващи се в разликата между получаваното от ищцата ТВ и това на другия служител на същата длъжност в размер на 11823,84лв. за периода от 14.04.2012 г. до 27.11.2014 г., и за разликата в сумата, представляваща клас за прослужено време в размер на 52,56 лв. за периода от 19.04.2012г. до 30.06.2012 г. Тези периоди попадат в рамките на периода, за който с горепосоченото решение на КЗД е установен акт на дискриминация от областния управител в качеството му на работодател, спрямо ищцата, изразяващ се в определяне на основна заплата в нарушение на чл.14 ЗЗД. По арг. от т.4 на Тълкувателно решение

№ 3/22.04.2004 г. по тълк. гр. д. № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС, лихва върху обезщетението е дължима от момента на влизане в сила на решението, с което е установено извършването на акт на дискриминация, в случая - 10.07.2019г. Тъй като обаче е заявено искане за лихва, считано от предявяване на исковата молба, същото предвид акцесорния му характер спрямо иска за обезщетение е основателно и следва да бъде уважено, считано от завеждане на иска – 14.09.2020г.

Същото решение № 459/23.11.2016г. по преписка № 49/2015г. на КЗД не съдържа установяване на други нарушения. Поради това, не следва да се обсъждат като неотнормирани към спора твърденията за определяне на цена на закупено жилище в размер, по-висок от аналогични такива, както и ангажираните в тази връзка доказателства. Що се отнася до претендираните неимуществени вреди, същите се явяват недоказани. Вещите лица – психолози и кардиолог, не изразяват категорично мнение за свързаност на установения акт на дискриминация, описан по-горе, със съществуващите заболявания на ищцата. Негативните изживявания, които е имала на местоработата си, се установяват безпротиворечиво единствено за 2015г., когато свидетелката Т. заявява, че почиствала 6 и 7 етаж, ходела при ищцата, която работела на 5 етаж, седяла и само плачела. Посочената година обаче е извън периода, за който КЗД е установила нарушение, а в останалата си част показанията на двете свидетелки са явен преразказ на думи на ищцата. По-специално първата свидетелка излага и коментар за предстояща експертиза по делото. Наред с това, представената и обсъждана от вещите лица медицинска документация се отнася също за периоди от 2015г. и следващи години. Поради това, искът за неимуществени вреди ще следва да бъде отхвърлен като недоказан.

С оглед изхода на делото и съобразно чл.10, ал.3 ЗОДОВ, ответникът следва да заплати разноските по производството, както и да заплати на ищеца внесена държавна такса. Съдът осъжда ответника да заплати на ищеца и възнаграждение за един адвокат или юрисконсулт, ако е имал такъв, съразмерно с уважената част от иска. В открито съдебно заседание от страна на ищцата е направено искане за определяне на хонорар съобразно чл.38 от Закона за адвокатурата (ЗА). На основание чл.38, ал.2 ЗА, размерът на възнаграждението следва да се определи по правилата на Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. Общият размер на претендираните обезщетения е 36000лв. и поради това, минималният размер на възнаграждението съгласно чл.8, ал.1, т.4 от Наредбата възлиза на 1610 лв. (830+0,03*26000). Тъй като искът е уважен частично, този размер на възнаграждението следва да бъде пропорционално намален на една трета от сумата 1610лв., а именно: 537 лв., които следва да бъдат изплатени на адвоката, осъществил процесуалното представителство.

Направените от ищцата разноски за вещи лица са в общ размер 2303,30лв., като е платена и държавна такса в размер на 10 лв. Следователно, общият размер на разноски за възстановяване е: $10+2303,30 = 2313,30$ лв.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 АПК, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА на основание чл.74, ал.2 от Закона за защита от дискриминация Областната администрация на област С. да заплати на К. А. Д., с ЕГН [ЕГН], сумата 11876,40 лв. (единадесет хиляди осемстотин седемдесет и шест лева и четиридесет

стотинки), представляващи имуществени вреди, претърпени в периода от 17.04.2012г. до 27.11.2014г. от нарушение на чл.14 от Закона за защита от дискриминация, извършено от областния управител на област С. в качеството му на работодател, установено с решение № 459/23.11.2016 г., издадено по преписка № 49/2015 г. по описа на Комисията за защита от дискриминация, влязло в сила на 10.07.2019г., заедно със законната лихва върху сумата, считано от 14.09.2020г. до окончателното плащане, и **ОТХВЪРЛЯ** иска в останалата му част до пълния предявен размер от 16 000 (шестнадесет хиляди) лева.

ОТХВЪРЛЯ иска с основание чл.74, ал.2 от Закона за защита от дискриминация предявен от К. А. Д., с ЕГН [ЕГН], против Областната администрация на област С., за сумата 20 000 (двадесет хиляди) лева, представляващи обезщетение за неимуществени вреди, сочени за претърпени в периода от 17.04.2012г. до 27.11.2014г. от нарушение на чл.14 от Закона за защита от дискриминация, извършено от областния управител на област С. в качеството му на работодател, установено с решение № 459/23.11.2016 г., издадено по преписка № 49/2015 г. по описа на Комисията за защита от дискриминация, влязло в сила на 10.07.2019г., заедно със законната лихва върху сумата, считано от 14.09.2020г. до окончателното плащане.

ОСЪЖДА Областната администрация на област С. да заплати на К. А. Д., с ЕГН [ЕГН], сумата 2313,30 лв. (две хиляди триста и тринадесет лева и тридесет стотинки) – разноски по делото.

ОСЪЖДА Областната администрация на област С. да заплати на адв. Ц. Г. С., с адрес: [населено място], [улица], ет.4, сумата 537 (петстотин тридесет и седем) лева – възнаграждение на основание чл.38, ал.2 от Закона за адвокатурата.

Решението подлежи на касационно оспорване в 14-дневен срок от съобщаването му, пред Върховния административен съд.

Съдия: